

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Обладнання та технології зварювального виробництва

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

В.Г. Прушківський

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інженерія поверхні»

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 131 Прикладна механіка

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) **«Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій»**

(назва спеціалізації)

інститут, факультет **Фізико-технічний ін-т ЗНТУ, інженерно-фізичний фак-т**

(назва інституту, факультету)

мова навчання **Українська**

Робоча програма «Інженерія поверхні» для студентів

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 131 Прикладна механіка,

освітня програма (спеціалізація) «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій».

(назва спеціалізації)

„___” _____, 2020 року – 20 с.

Розробники: Бережний С.П., доцент, канд. техн. наук.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ОТЗВ

Протокол від “19” 02 _____ 2020 року № 7

Завідувач кафедри ОТЗВ

(підпис)

О.В. Овчинников
(прізвище та ініціали)

“___” _____ 2020 року

Схвалено науково-методичною комісією ІФ факультету

Протокол від. “___” _____ 2020 року № ___

“___” _____ 2020 року Голова

(підпис)

О.В. Климов
(прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

“___” _____ 2020 року

Керівник групи _____

(_____)

ініціали)

(підпис)

(прізвище та

*Якщо дисципліна викладається невипусковою кафедрою

_____, 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Галузь знань 13 "Механічна інженерія (шифр і назва)	обов'язкова	
Модулів – 4	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>131 "Прикладна механіка"</u> освітня програма: <u>«Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 16		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання : <u>курсний проект</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		2-й	2-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента – 6,4	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	30 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	год.
		Лабораторні	
		8 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		89 год.	125 год.
Індивідуальні завдання: курсний проект - 45 год.			
Вид контролю: залік, захист КП			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,34 (46/134)

для заочної форми навчання – 0,07 (10/170)

Мета навчальної дисципліни

Мета – поглиблення знань студентів щодо фізико-хімічних процесів, механізмів, закономірностей при створенні та нанесенні поверхневих шарів та формуванні властивостей поверхневих шарів...

Завдання - опанувати методики інженерних розрахунків режимів технологічних процесів створення та формування поверхневих шарів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **загальні компетентності:**

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КІ-1 Здатність використовувати сучасні засоби автоматичного проектування технологій та устаткування для інженерії поверхні

фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізу матеріалів, конструкцій та процесів на основі законів, теорій та методів математики, природничих наук і прикладної механіки.

ФК2. Здатність робити оцінки параметрів працездатності матеріалів, конструкцій і машин в експлуатаційних умовах та знаходити відповідні рішення для забезпечення заданого рівня надійності конструкцій і процесів, в тому числі і за наявності деякої невизначеності.

ФК4. Здатність здійснювати оптимальний вибір технологічного обладнання, комплектацію технічних комплексів, мати базові уявлення про правила їх експлуатації.

ФК9. Здатність представлення результатів своєї інженерної діяльності з дотриманням загальноприйнятих норм і стандартів.

КСП-1 Здатність використовувати базові уявлення про різноманітність технологічних процесів інженерії поверхні.

КСП-2 Здатність використовувати сучасні уявлення про методологію проектування технологічних процесів інженерії поверхні.

КСП-3 Здатність розробляти сучасні технологічні процеси інженерії поверхні.

КСП-4 Здатність використовувати сучасні уявлення про методологію модернізації технологій та технологічного оснащення методів інженерії поверхні.

КСП-5 Здатність розробляти технологічні процеси методами інженерії поверхні інноваційного характеру.

Очікувані програмні результати навчання:

PH2) використовувати знання теоретичних основ механіки рідин і газів, теплотехніки та електротехніки для вирішення професійних завдань;

PH6) створювати і теоретично обґрунтовувати конструкції машин, механізмів та їх елементів на основі методів прикладної механіки, загальних принципів конструювання, теорії взаємозамінності, стандартних методик розрахунку деталей машин;

PH7) застосовувати нормативні та довідкові дані для контролю відповідності технічної документації, виробів і технологій стандартам, технічним умовам та іншим нормативним документам;

PH9) знати та розуміти суміжні галузі (механіку рідин і газів, теплотехніку, електротехніку, електроніку) і вміти виявляти міждисциплінарні зв'язки прикладної механіки на рівні, необхідному для виконання інших вимог освітньої програми;

PH14) здійснювати оптимальний вибір обладнання та комплектацію технічних комплексів;

01.ПФ.Д.01.ПР.О.01 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової документації, розробляти можливі варіанти технологічних процесів формування покриття.

01.ПФ.Д.01.ПР.О.02 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової документації, розробляти можливі варіанти технологічних процесів модифікування поверхні.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.03 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення формування покриття.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.04 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення модифікування поверхні.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.05 Використовуючи знання з побудови технологічних процесів, за допомогою джерел з науково-технічної інформації визначати можливі шляхи інноваційного характеру для удосконалення технологій інженерії поверхні.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.06 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою визначених можливих шляхів інноваційного характеру створювати методологію встановлення критеріїв інноваційності науково-технічного рішення.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.07 Використовуючи знання з основ наукових досліджень, за допомогою встановлених критеріїв інноваційності приймати науково-технічне рішення з удосконалення технологій інженерії поверхні.

02.ПФ.Д.03.ПР.О.08 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою нормативної та технологічної документації, сучасних засобів автоматичного проектування технологічних процесів, проектувати технологічний процес інженерії поверхні інноваційного характеру.

01.ПФ.Д.01.ПР.О.02 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової документації, розробляти можливі варіанти технологічних процесів модифікування поверхні.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.03 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення формування покриття.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.04 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення модифікування поверхні.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.06 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою визначених можливих шляхів інноваційного характеру створювати методологію встановлення критеріїв інноваційності науково-технічного рішення.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.07 Використовуючи знання з основ наукових досліджень, за допомогою встановлених критеріїв інноваційності приймати науково-технічне рішення з удосконалення технологій інженерії поверхні.

03.ПФ.Д.02.ПР.О.04 Використовуючи знання з проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою техніко-економічних норм на технологічні операції, обирати оптимальний варіант інженерного рішення.

04.ПФ.Д.01.ПР.О.01 Використовуючи знання з технологічної підготовки виробництва за допомогою відповідних нормативних документів розробляти схеми управління виробничими процесами.

01.ПФ.Д.01.ПР.О.02 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової документації, розробляти можливі варіанти технологічних процесів модифікування поверхні.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.03 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення формування покриття.

01.ПФ.Д.02.ПР.О.04 Використовуючи основні принципи і методи проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою довідкової літератури, вибирати оптимальний варіант технологічного рішення модифікування поверхні.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.06 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою визначених можливих шляхів інноваційного характеру

створювати методологію встановлення критеріїв інноваційності науково-технічного рішення.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.07 Використовуючи знання з основ наукових досліджень, за допомогою встановлених критеріїв інноваційності приймати науково-технічне рішення з удосконалення технологій інженерії поверхні.

03.ПФ.Д.02.ПР.О.04 Використовуючи знання з проектування технологічних процесів інженерії поверхні за допомогою техніко-економічних норм на технологічні операції, обирати оптимальний варіант інженерного рішення

04.ПФ.Д.01.ПР.О.01 Використовуючи знання з технологічної підготовки виробництва за допомогою відповідних нормативних документів розробляти схеми управління виробничими процесами.

01.ПФ.Д.03.ПР.О.05 Використовуючи знання з вимог до технологій інноваційного характеру за допомогою методик проектування технологічних процесів, модернізувати технології та технологічне оснащення методів інженерії покриття.

01.ПФ.Д.03.ПР.О.06 Використовуючи знання з вимог до технологій інноваційного характеру за допомогою методик проектування технологічних процесів, модернізувати технології та технологічне оснащення методів модифікування поверхні.

01.ПФ.Д.03.ПР.О.05 Використовуючи знання з вимог до технологій інноваційного характеру за допомогою методик проектування технологічних процесів, розробляти технології інженерії покриття інноваційного характеру

01.ПФ.Д.03.ПР.О.06 Використовуючи знання з вимог до технологій інноваційного характеру за допомогою методик проектування технологічних процесів, розробляти технології модифікування поверхні інноваційного характеру.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.05 Використовуючи знання з побудови технологічних процесів, за допомогою джерел з науково-технічної інформації визначати можливі шляхи інноваційного характеру для удосконалення технологій інженерії поверхні.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.06 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою визначених можливих шляхів інноваційного характеру створювати методологію встановлення критеріїв інноваційності науково-технічного рішення.

02.ПФ.Д.02.ПР.О.07 Використовуючи знання з основ наукових досліджень, за допомогою встановлених критеріїв інноваційності приймати науково-технічне рішення з удосконалення технологій інженерії поверхні.

02.ПФ.Д.03.ПР.О.08 Використовуючи знання з технологій інженерії поверхні за допомогою нормативної та технологічної документації, сучасних засобів автоматичного проектування технологічних процесів, проектувати технологічний процес інженерії поверхні інноваційного характеру.

2 Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 ПП.03.01 Характеристики поверхневих шарів.

Змістовий модуль 1. КСП.101 Будова поверхневих шарів.

Тема 1. Вступ. Мета, завдання й порядок вивчення курсу.

Будова поверхневих шарів.

Змістовий модуль 2 КСП.-1.02. Функціональні покриття.

Тема 2. Умови роботи деталей. Функціональні покриття.

Змістовий модуль 3 КСП.-1.03. Критерії вибору конструкції покриттів.

Тема 3 Типи покриттів. Критерії вибору конструкції покриття.

Змістовий модуль 4 КСП.-1.04. Вибір способу модифікування поверхонь.

Тема 4 Аналіз способів модифікування поверхонь.

Модуль 2 ПП.03.02 Технології інженерії поверхні.

Змістовий модуль 5 КСП.-3.01. Класифікація технологічних процесів.

Тема 5 Класифікація технологічних процесів інженерії поверхні.

Змістовий модуль 6 КСП.-3.02. Основні показники технологічного процесу.

Тема 6. Процеси вакуумного осадження матеріалів. Технології та параметри.

Тема 7. Характеристика способів наплавлення та плакування. Обробка наплавлених деталей.

Тема 8. Технології модифікування поверхні концентрованими потоками енергії. Закономірності лазерного зміцнення та легування. Модифікування електронним променем. Іонна імплантація, властивості поверхні. Плазмові та комбіновані способи зміцнення поверхні. Методика розрахунку температури нагрівання поверхні.

Тема 9. Електроіскрове легування. Критерії ерозійної стійкості матеріалів. Формування і властивості покриттів.

Тема 10. Технології деформаційного зміцнення поверхневих шарів. Розрахунок глибини поширення деформації поверхневого пластичного деформування. Технологічні параметри ультразвукового та дробострумінного зміцнення.

Тема 11. Технології гальванічного нанесення покриття. Структура і властивості. Хімічне осадження.

Тема 12. Технології дифузійного насичення. Технологічні параметри методів хіміко-термічної обробки.

Змістовий модуль 7 КСП.-3.03. . Правила забезпечення технологічності деталей, що підлягають обробці методами інженерії поверхні.

Тема 13. Технологічність деталей.

Змістовий модуль 8 КСП.-3.04. Стадії і послідовність розроблення технологічних процесів.

Тема14. Стадії і послідовність розроблення технологічних процесів.

Модуль 3 ПП.03.03 Основи оптимізації технологій.

Змістовий модуль 9 КСП.-4.01. Основні напрямки удосконалення технологічних процесів.

Тема 15. Напрямки удосконалення технологічних процесів.

Змістовий модуль 10 КСП.-4.02. Методологія вибору раціонального варіанта технологічного рішення.

Тема 16. Вибір раціонального варіанта технологічного рішення.

Змістовий модуль 11 КСП.-4.03. Методи діагностики та контролю функціональних властивостей поверхонь.

Тема 17. Методи діагностики та контролю функціональних властивостей поверхонь.

Змістовий модуль 12 КСП.-4.04 Техніко-економічне порівняння варіантів технологічного процесу.

Тема 18. Техніко-економічне порівняння варіантів технологічного процесу.

Модуль 4 ПП.03.04 Методологія проектування технологічних процесів інженерії поверхні.

Змістовий модуль 13 - КСП.-2.01 Задачі та основні етапи створення керованих автоматизованих технологічних процесів.

Тема 19. Етапи створення керованих автоматизованих технологічних процесів.

Змістовий модуль 14 - КСП.-2.02 Використання ЕОМ для керування процесами інженерії поверхні.

Тема 20. Керування процесами інженерії поверхні.

Змістовий модуль 15 - КСП-5.01 Технології інженерії поверхні інноваційного характеру.

Тема 21. Технології інженерії поверхні інноваційного характеру.

Змістовий модуль 16 - КІ-1.01 Засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні.

Тема 22. Засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усно-го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 ПП.03.01 Характеристики поверхневих шарів												
Змістовий модуль 1 - КСП.101 Будова поверхневих шарів												
Тема 1. Вступ. Мета, завдання й порядок вивчення курсу. Будова поверхневих шарів.	3	1				2	4,1	0,1				4
Змістовий модуль 2 КСП.-1.02. Функціональні покриття.												
Тема 2. Умови роботи деталей. Функціональні покриття.	6	1	2			3	5,1	0,1	1			4
Змістовий модуль 3 КСП.-1.03. Критерії вибору конструкції покриттів.												
Тема 3 Типи покриттів. Критерії вибору конструкції покриття.	4	1				3	4.1	0.1				4
Змістовий модуль 4 КСП.-1.04. Вибір способу модифікування поверхонь.												
Тема 4 Аналіз способів модифікування поверхонь.	7	2				5	4.1	0.1				4
Разом по модулю 1	20	5	2			13	17.4	0.4	1	0		16
Модуль 2 ПП.03.02 Технології інженерії поверхні												
Змістовий модуль 5 КСП.-3.01. Класифікація технологічних процесів.												
Тема 5 Класифікація технологічних процесів інженерії поверхні.	6	2				4	8.4	0.4				8
Змістовий модуль 6 КСП.-3.02. Основні показники технологічного процесу.												
Тема 6. Процеси вакуумного осадження матеріалів. Технології та параметри.	16	4	2	2		8	13.6	0.6	0.5	0.5		12

Тема 7. Характеристика способів наплавлення та плакування. Обробка наплавлених деталей. Напилення покриття.	5	1				4	4.1	0.1				4
Тема 8. Технології модифікування поверхні концентрованими потоками енергії. Закономірності лазерного зміцнення та легування. Модифікування електронним променем. Іонна імплантація, властивості поверхні. Плазмові та комбіновані способи зміцнення поверхні. Методика розрахунку температури нагрівання поверхні.	15	3	2	2		8	13.4	0.4	0.5	0.5		1 2
Тема 9. Електро-іскрове легування. Критерії ерозійної стійкості матеріалів. Формування і властивості покриттів.	5	1				4	8.1	0.1				8
Тема 10. Технології деформаційного зміцнення поверхневих шарів. Розрахунок глибини поширення деформації поверхневого пластичного деформування. Технологічні параметри ультразвукового та дробострумінного зміцнення.	8	2				6	12.4	0.4				1 2

Тема 11. Технології гальванічного нанесення покриття. Структура і властивості. Хімічне осадження.	16	2	2	4		8	13.4	0.4	1	2		10
Тема 12. Технології дифузійного насичення. Технологічні параметри методів хіміко-термічної обробки.	10	2				8	10.6	0.6				10
Змістовий модуль 7 КСП.-3.03. Правила забезпечення технологічності деталей, що підлягають обробці методами інженерії поверхні.												
Тема 13 Технологічність деталей.	4	1				3	5.1	0.1				5
Змістовий модуль 8 КСП.-3.04 . Стадії і послідовність розроблення технологічних процесів.												
Тема14 Стадії і послідовність розроблення технологічних процесів.	4	1				3	4.1	0.1				4
Разом за модулем 2	83	17	6	8		52	84.8	2.8	2	3		77
Модуль 3 ПП.03.03 Основи оптимізації технологій												
Змістовий модуль 9 КСП.-4.01. Основні напрямки удосконалення технологічних процесів.												
Тема 15 Напрямки удосконалення технологічних процесів	4	1				3	4.1	0.1				4
Змістовий модуль 10 КСП.-4.02. Методологія вибору раціонального варіанта технологічного рішення.												
Тема16 Вибір раціонального варіанта технологічного рішення.	4	1				3	4.1	0.1				4
Змістовий модуль 11 КСП.-4.03. Методи діагностики та контролю функціональних властивостей поверхонь.												
Тема 17 Методи діагностики та контролю функціональних властивостей поверхонь	4	1				3	4.1	0.1				4

Змістовий модуль 12 КСП.-4.04 Техніко-економічне порівняння варіантів технологічного процесу.											
Тема 18 Техніко-економічне порівняння варіантів технологічного процесу	4	1				3	4.1	0.1			4
Разом за модулем 3	16	4				12	16.4	0.4	0	0	16
<u>Модуль 4 ПП.03.04 Методологія проектування технологічних процесів інженерії поверхні</u>											
Змістовий модуль 13 - КСП.-2.01 Задачі та основні етапи створення керованих автоматизованих технологічних процесів.											
Тема 19 Етапи створення керованих автоматизованих технологічних процесів.	4	1				3	4.1	0.1			4
Змістовий модуль 14 - КСП-2.02 Використання ЕОМ для керування процесами інженерії поверхні.											
Тема 20 Керування процесами інженерії поверхні.	4	1				3	4.1	0.1			4
Змістовий модуль 15 - КСП-5.01 Технології інженерії поверхні інноваційного характеру.											
Тема 21 Технології інженерії поверхні інноваційного характеру.	4	1				3	4.1	0.1			4
Змістовий модуль 16 - Засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні											
Тема 22 Засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні	4	1				3	4.1	0.1			4
Разом за модулем 4	16	4				12	16.4	0.4	0	0	16
Усього годин	135	30	8	8		89	135	4	3	3	125
ІНДЗ	45						45				
Усього годин	180						180				

5. Теми семінарських занять

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	1 Дослідження структури газотермічних покриттів	2
2	2 Реакційне напилення покриття	2
3	4 Поверхнева обробка металів лазером	2
4	7 Вивчення мікроструктури поверхневих шарів після хіміко-термічної обробки	2
	Разом:	8

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	3 Дослідження процесів автовакуумування та сублимації в герметичних об'ємах при контакті різнорідних металів	2
2	5 Поверхнєве плазмове зміцнення	2
3	6 Технологія гальванічного нанесення покриття	2
4	8 Технологія алітування	2
	Разом:	8
	Разом практичні та лабораторні:	16

8. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ. Мета, завдання й порядок вивчення курсу. Будова поверхневих шарів.	2	4
2	Умови роботи деталей. Функціональні покриття.	3	4
3	Типи покриттів. Критерії вибору конструкції покриття	3	4
4	Аналіз способів модифікування поверхонь	5	4
5	Класифікація технологічних процесів інженерії поверхні	4	8
6	Процеси вакуумного осадження матеріалів. Технології та параметри	8	12
7	Характеристика способів наплавлення та плакування. Обробка наплавлених деталей	4	4
8	Технології модифікування поверхні концентрованими потоками енергії. Закономірності лазерного зміцнення та легування. Модифікування електронним променем. Іонна імплантація, властивості поверхні. Плазмові та комбіновані способи зміцнення поверхні. Методика розрахунку температури нагрівання поверхні.	8	12

9	Електроіскрове легування. Критерії ерозійної стійкості матеріалів. Формування і властивості покриттів.	4	8
10	Технології деформаційного зміцнення поверхневих шарів. Розрахунок глибини поширення деформації поверхневого пластичного деформування. Технологічні параметри ультразвукового та дробострумінного зміцнення.	6	12
11	Технології гальванічного нанесення покриття. Структура і властивості. Хімічне осадження.	8	10
12	Технології дифузійного насичення. Технологічні параметри методів хіміко-термічної обробки.	8	10
13	Технологічність деталей.	3	5
14	Стадії і послідовність розроблення технологічних процесів	3	4
15	Напрямки удосконалення технологічних процесів	3	3
16	Вибір раціонального варіанта технологічного рішення	3	4
17	Методи діагностики та контролю функціональних властивостей поверхонь	3	4
18	Техніко-економічне порівняння варіантів технологічного процесу	3	4
19	Етапи створення керованих автоматизованих технологічних процесів.	3	4
20	Керування процесами інженерії поверхні	3	4
21	Технології інженерії поверхні інноваційного характеру	3	4
22	Засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні	3	4
	Всього	89	125

9. Індивідуальні завдання

Курсовий проект – розробка технології відновлення поверхні та нанесення покриття

10. Методи навчання

Лекції, лабораторні заняття, курсовий проект

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Опанувавши дисципліну, студент повинен вміти:

- обґрунтувати та обрати метод формування чи нанесення покриття;
- обрати необхідні матеріали покриття та прогнозувати їхні властивості;
- вибрати необхідне обладнання;
- призначити основні технологічні режими;
- проводити розрахунки технологічних процесів формування покриття;
- дослідити структури покриття та поверхневих шарів;
- визначати причини утворення дефектів покриття;
- прогнозувати властивості та виконувати розрахунки на міцність поверхневих шарів;
- застосовувати технології інженерії поверхні інноваційного характеру;
- застосовувати засоби автоматичного проектування в інженерії поверхні.

12. Засоби оцінювання

Рубіжний контроль, залік

13. Критерії оцінювання

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота																						Сума
Модуль 1				Модуль 2								Модуль 3				Модуль 4				100		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	100
6	4	5	4	4	8	8	6	4	6	5	5	3	3	3	3	4	3	4	4	4	4	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Відвідування лекційних занять – 1 бал.

Виконання практичних та лабораторних робіт – 3 бали.

Підсумок модульного контролю – 1 бал.

Приклад при виконанні курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 30	до 30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичної роботи № 1 «Дослідження структури газотермічних покриттів» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П.Бережний,– Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. – 18 с.

2. Методичні вказівки до виконання практичної роботи № 2 «Реакційне напилення покриття» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання /Укл.: С.П. Бережний – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. - 10 с.

3. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи № 3 «Дослідження процесів автовакуумування та сублимації в герметичних об'ємах при контакті різнорідних металів» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний,– Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. - 6 с.

4. Методичні вказівки до виконання практичної роботи № 4 «Обробка металів лазером» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл. Бережний С.П.– Запоріжжя ЗНТУ, 2019 – 20 с.

5. Методичні вказівки до до виконання лабораторної роботи № 5 «Поверхнєве плазмове зміцнення» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл. Бережний С.П.– Запоріжжя ЗНТУ, 2019 – 10 с.

6. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи № 6 «Технологія гальванічного нанесення покриття» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. - 10 с.

7. Методичні вказівки до виконання практичної роботи № 7 «Вивчення мікроструктури поверхневих шарів після хіміко-термічної обробки» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування

зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. - 14 с.

8. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи № 8 «Технологія алітування» з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Технології та устаткування зварювання» та «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» усіх форм навчання. / Укл.: С.П. Бережний – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. - 10 с.

9. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний, -Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 10 с.

10. Методичні вказівки до курсового проекту з дисципліни «Інженерія поверхні» для студентів освітньої програми «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій» всіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний, О.Є. Капустян – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 14 с.

11. Конспект лекцій з дисципліни «Інженерія поверхні» (Частина 1) для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 – 78 с.

12. Конспект лекцій з дисципліни «Інженерія поверхні» (Частина 2) для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 – 62 с.

13. Конспект лекцій з дисципліни «Інженерія поверхні» (Частина 3) для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітня програма «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 – 78 с.

14. Конспект лекцій з дисципліни «Інженерія поверхні» (Частина 4) для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» спеціалізація (освітня програма) «Відновлення та підвищення зносостійкості деталей та конструкцій» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Бережний. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 – 72 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Ющенко, К. А. Інженерія поверхні [Текст] : Підручник для студентів навчальних закладів / К.А. Ющенко, Ю.С. Борисов, та інш.; – К.: Наук. думка, 2007. – 558 с.

2. Харламов, Ю. О. Фізика, хімія та механіка поверхні твердого тіла [Текст] : Навчальний посібник / Ю. О. Харламов, М. А. Будаг'янц - Луганськ: Вид-во СУДУ, 2000. - 624 с.
3. Борисов, Ю. С. Плазменные порошковые покрытия [Текст] / Ю. С. Борисов, А. Л. Борисова. — К.: Техніка, 1986. — 223 с.
4. Азаренков, Н.А. Наноматериалы, нанопокрyтия, нанотехнологии [Текст] : учебное пособие / Н. А. Азаренков, В. М. Береснев, А. Д. Погребняк и др. - Харьков: ХНУ им. В. Н. Каразина, 2009,- 209 с.
5. Кузнецов, В. Д. Фізико-хімічні основи інженерії поверхні [Текст] : Навч. посібник / В. Д. Кузнецов, К. А. Ющенко. - Київ: ВІПОЛ, 2005. - 372 с.

Допоміжна

6. Кузнецов, В.Д. Фізико-хімічні основи створення покриттів [Текст] : Навч. посібник / В.Д. Кузнецов, В.М. Пащенко — К.: НМЦ ВО, 1999. —176 с.
7. Сидоренко, С.И. Материаловедческие основы инженерии поверхности [Текст] / С.И. Сидоренко, В.Д. Кузнецов, В.Н. Пащенко. — К.: Наук, думка, 2001. — 230 с.
8. Папартович А.П. Справочник по лазерной технике. [Текст] : Перевод с немецкого Белоусова В.Н. – М.: Энергоатомиздат. – 1991. – 544 с.
9. Борисов, Ю.С. Компьютерное моделирование процесса плазменного напыления [Текст] / Ю. С. Борисов, И. В. Кривцун, А.Ф. Мужиченко и др. // Автоматическая сварка. – 2000. - № 12. – С. 14-20.
10. Квасніцький, В. В. Паяння матеріалів. Дослідження фізико-хімічних процесів та технологічних факторів паяння [Текст] : навчальний посібник / / В.В. Квасніцький, В. Ф. Квасницький, Б.В. Бугаєнко, Г.В. Єрмолаєв; Під наук. ред. В. Ф. Квасницького. - Миколаїв: НУК, 2006. - 160 с.
11. Губар, Є. Я. Практикум з матеріалознавства [Текст] : навч. Г 93 посіб. / Є.Я. Губар, І. І. Фенько. - М-во освіти і науки України, Черкас, держ. технол. ун-т. - Черкаси : ЧДТУ, 2010. - 235 с.
12. Большаков, В. І. Прикладне матеріалознавство [Текст] / В.І.Большаков, О.Ю.Береза, В.І. Харченко – Дніпропетровськ: РВА «Дніпро-VAL», 2000. – 290 с.
13. Банных, О. А. Диаграммы состояния двойных и многокомпонентных систем на основе железа [Текст] / О. А. Банных, П. Б. Будберг, С. П. Алисова и др. – М.: Металлургия, 1986. – 440 с.
14. Балоян, Б.М. Наноматериалы. Классификация, особенности свойств, применение и технологии получения [Текст] : Учебное пособие / Б.М. Балоян, А.Г. Колмаков, М.И. Алымов; Международный университет природы, общества и человека «Дубна» - М.: 2007 – 125 с.
15. Папартович, А.П. Справочник по лазерной технике [Текст] : Перевод с немецкого / А.П. Папартович. Перевод Белоусова В.Н. – М.: Энергоатомиздат. – 1991. – 544 с.

16. Лахтин, Ю.М. Химико-термическая обработка металлов [Текст] : / Ю.М. Лахтин, Б.Н. Арзамасов; М.: Металлургия, 1985. – 256 с.

17. Петрунин, И.Е. Справочник по пайке [Текст] : / Под ред. И.Е. Петрунина. — М.: Машиностроение, 1984. – 400 с.

16. Інформаційні ресурси

1. <https://www.twirpx.com/file/1897100/> Патон Б.Є. (ред.) Проблеми ресурсу і безпеки експлуатації конструкцій, споруд та машин Збірник наукових статей за результатами, отриманими в 2013—2015 рр. Київ: Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України, 2015. – 816 с.
2. <https://www.twirpx.com/file/937743/> Инженерия поверхности. Новые порошковые композиционные материалы. Сварка. Международный симпозиум 2011 22-25 марта Часть 1
3. <https://www.twirpx.com/file/792989/> Суслов А.Г. Инженерия поверхности деталей Монография. М.: Машиностроение, 2008. – 320 с.

_____, 2020 рік